

Yksityisen sektorin tuntipalkat

Yksityisen sektorin tuntipalkkaisten ansio oli vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä 13,93 euroa

Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio oli vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 13,93 euroa tunnilta, miehillä 14,49 euroa ja naisilla 11,72 euroa. Yksityisen sektorin tuntipalkkaisten kokonaisansio oli keskimäärin 14,57 euroa tunnilta, miehillä 15,20 euroa ja naisilla 12,12 euroa. Tilasto kuvaa tietoja noin 356 000 palkansaajasta, joista miehiä oli noin 76 prosenttia.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna säännöllisen työajan ansio vaihteli alle 20 -vuotiaiden ikäryhmän 10,01 eurosta 40–49 -vuotiaiden ikäryhmän 14,45 euroon. Keskiansio nousi nuoremmista ikäryhmistä vanhempiin edettäessä selvästi 30–39 -vuotiaiden ikäryhmään saakka, jonka jälkeen kehitys oli maltillisempaa. Useimmissa ammattiluokissa keskiansioiden huippu sijoittui 40–49 -vuotiaiden tai tätä vanhempien palkansaajien ikäryhmään. Asiantuntijoiden kohdalla suurin säännöllisen työajan ansio saavutettiin kuitenkin jo 30–39 -vuotiaiden ikäryhmässä. Tilaston kattamien tuntipalkkaisten palkansaajien keski-ikä oli noin 40 vuotta. Eniten palkansaajia oli ikäryhmässä 40–49 -vuotiaat, joiden osuus palkansaajista oli noin 25 prosenttia.

Tilaston ansiokäsité säännöllisen työajan ansio sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä säännölliseltä tehdyttä työajalta maksettujen palkkojen lisäksi työaikaan liittyvät lisät (esim. vuorotyö- ja olosuhdelisät) ja muut erilliset lisät sekä sunnuntai- ja ylityöpalkan perusosat. Kokonaisansio sisältää edellisten lisäksi sunnuntai- ja ylityöpalkan korotusosat. Tiedot on kerätty vuoden viimeiseltä neljännekseltä yhteistyössä työnantajajärjestöjen kanssa.

Yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot vuonna 2008 ammattiluokituksen pääluokan ja ikäryhmän mukaan

Ammattiluokitus	Lukumäärä	Säännöllisen työajan ansion keskiarvo, euroa/tunti						
		Yhteensä	alle 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-
Yhteensä	356 095	13,93	10,01	12,78	14,21	14,45	14,41	14,20
2 Erityisasiantuntijat	2 463	20,68	..	17,20	19,76	24,98	23,12	27,92
3 Asiantuntijat	6 951	15,23	8,83	13,26	16,62	15,71	15,80	15,48
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	17 327	12,53	10,36	11,47	12,46	13,01	13,14	13,10
5 Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	10 556	11,21	9,40	10,54	11,76	12,13	12,34	12,11
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	670	9,74	7,61	9,62	..	9,68	9,86	..
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	126 545	14,89	11,08	13,62	15,00	15,41	15,48	15,27
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	132 215	14,01	10,85	13,03	14,26	14,37	14,28	14,06
9 Muut työntekijät	58 566	11,64	8,71	10,91	12,00	12,13	12,09	12,15
Tuntematon	668	13,97	..	13,40	14,67	14,94	14,36	..

Tässä tilastossa on otettu käyttöön toimialaluokitus TOL 2008. Lisätietoja luokituksesta on saatavilla Tilastokeskuksen TOL 2008 -sivuilla:

<http://tilastokeskus.fi/til/tol2008.html>

Sisällys

Liitetaulukot

Yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot vuonna 2008 koulutusasteen ja sukupuolen mukaan	4
Yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot vuonna 2008 ammattiluokituksen pääluokan ja sukupuolen mukaan	4
Laatuseloste: Yksityisen sektorin palkat.....	5

Liitetaulukot

Yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot vuonna 2008 koulutusasteen ja sukupuolen mukaan

Koulutusaste	Lukumäärä			Säännöllisen työajan ansion keskiarvo, euroa/tunti		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
Yhteensä	356 095	271 406	84 307	13,93	14,49	11,72
Perusaste	110 630	79 191	31 056	13,14	13,71	11,38
Keskiaste	225 665	180 018	45 647	14,28	14,79	11,80
Alin korkea-aste	12 346	8 034	4 312	13,99	14,68	12,47
Alempi korkeakoulu-aste	5 396	3 100	2 296	13,88	14,66	12,44
Ylempi korkeakoulu-aste	1 931	1 003	928	15,85	16,21	15,26
Tutkijankoulutusaste	128	60	68	20,84	18,98	23,24

Yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot vuonna 2008 ammattiluokituksen pääluokan ja sukupuolen mukaan

Ammattiluokitus	Lukumäärä			Säännöllisen työajan ansion keskiarvo, euroa/tunti		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
Yhteensä	356 095	271 406	84 307	13,93	14,49	11,72
2 Erityisasiantuntijat	2 463	1 318	1 142	20,68	20,49	21,15
3 Asiantuntijat	6 951	3 768	3 180	15,23	15,86	14,12
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	17 327	9 481	7 846	12,53	12,86	12,06
5 Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	10 556	3 091	7 462	11,21	11,87	10,86
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	670	345	324	9,74	10,37	9,12
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	126 545	118 564	7 931	14,89	15,05	12,40
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	132 215	104 821	27 107	14,01	14,35	12,61
9 Muut työntekijät	58 566	29 284	29 250	11,64	12,91	10,12
Tuntematon	668	605	61	13,97	14,23	11,13

Laatusekste: Yksityisen sektorin palkat

1 Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Yksityisen sektorin kuukausipalkkatilasto ja tuntipalkkatilasto ovat vuosittain laadittavia tilastoja, jotka kuvaavat ansioita vuoden viimeisellä neljänneksellä. Palkkatilastoja käytetään pääasiassa työehtosopimustoiminnassa. Ansiotasoindeksin lopulliset tiedot ja palkkarakennetilaston tiedot perustuvat osittain yksityisen sektorin palkkatilastojen tietoihin.

Tilastojen perusaineiston muodostavat yksityisen sektorin työnantajajärjestöjen keräämät palkkatilastotiedot sekä Tilastokeskuksen järjestäytymättömiltä työnantajilta otostutkimuksella keräämät vastaavat tiedot. Tiedustelu koskee pääsääntöisesti kaikkia yritykseen työsuhteessa olevia palkansaajia vuoden viimeisellä neljänneksellä yhden kuukauden jaksolta. Tuntipalkkaisten tiedot kerätään pääosin kattaen koko viimeisen vuosineljänneksen.

Kuukausipalkkatilasto sisältää kokoaikaiset kuukausipalkkaiset palkansaajat, joiden palkkaus noudattaa säännöllistä työaikaa. Julkaistuissa palkkatiedoissa ei ole mukana osa-aikaisia. Osa-aikaisiksi katsotaan pääsääntöisesti henkilöt, joiden säännöllinen viikkotyöaika on yli 10 prosenttia alan yleistä työaikaa lyhyempi.

Toimitusjohtajat, harjoittelijat, oppilaat ja palkkaukseltaan normaalikäytännöstä poikkeavat eivät sisälly tilastoihin.

1.2 Käytetyt luokitukset, käsitteet ja tilastolliset tunnusluvut

Luokitukset

Tilastoa täydennetään Tilastokeskuksen ylläpitämällä luokituksilla ja tutkintorekisterin tiedoilla. Seuraavassa kuvaus käytetyistä luokituksista:

Ammattiluokitus: Tilastossa käytetään Tilastokeskuksen vuoden 2001 ammattiluokitusta, joka perustuu Euroopan Unionin yhteiseen ammattiluokitukseen ISCO-88(COM):iin.

Koulutusluokitus: Tilastossa käytetään Tilastokeskuksen vuoden 2006 koulutusluokitusta. Se noudattaa mahdollisimman tarkasti kansainvälisen koulutusluokituksen ISCED 1997:n koulutusalojen ja koulutusasteiden sisältöä. Koulutusasteeksi luokitellaan perusaste, mikäli palkansaajalla ei ole koulutusta tai hän on suorittanut tutkinnon ulkomailla.

Toimialaluokitus: Tilastossa käytettävä toimialaluokitus 2008 (TOL 2008) perustuu Euroopan unionin toimialaluokitukseen NACE Rev. 2:een. TOL 2008 on Eurostatin hyväksymä Suomen kansallinen versio. Se on johdettu NACEsta lisäämällä siihen 5-numerotaso kansallisia erittelytarpeita varten. Muutoin TOL 2008 noudattaa täysin NACE Rev. 2:a, ts. 1-4 -numerotasolla luokitukset ovat yhdenmukaiset. Palkkatilastojen vuoden 2008 tiedoissa käytetään toimialaluokituksia 2002 ja 2008.

Käsitteet

Kuukausipalkkatilasto

Kuukausipalkkatilaston ansiokäsitteenä on säännöllisen työajan ansio, joka sisältää seuraavat palkkaerät: peruskuukausipalkan sisältäen henkilökohtaisen ja palvelusvuosilisan, vuoro-, ilta-, ja yötyölisän sekä säännöllisen sunnuntaityön korvauksen, luontoisetujen verotusarvon ja provision / myyntipalkkion keskimäärin kuukaudessa. Säännöllisen työajan ansio voidaan laskea myös tulospalkkioiden kanssa.

Tuntipalkkatilasto

Tuntipalkkatilastossa ansiokäsitteinä on säännöllisen työajan ansio ja kokonaisansio. Ansiotiedot esitetään laskettuina tehtyä työtuntia kohti. Tehdyllä työajalla tarkoitetaan sitä työaikaa, jolloin palkansaaja on tehnyt varsinaisia työtehtäviään. Tehtyihin työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit.

Säännöllisen työajan ansio sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä säännölliseltä tehdyiltä työajalta maksettujen palkkojen lisäksi työaikaan liittyvät lisät (esim. vuorotyö- ja olosuhdelisät) ja muut erilliset lisät (esim. työajan

lyhennykompensaatio ja luontoisetujen verotusarvo). Työajan lyhennyksistä maksettava kompensaatio on mukana niiden alojen osalta, joissa se maksetaan erillisenä palkanosana jokaisen palkanmaksun yhteydessä. Säännöllisen työajan ansioon sisältyvät tässä tilastossa myös sunnuntai- ja ylityöpalkan perusosat, mutta ei korotusosia. Kokonaisansio sisältää edellisten lisäksi sunnuntai- ja ylityöpalkan korotusosat.

Tilastolliset tunnusluvut

Keskiarvo: aritmeettinen keskiarvo, keskiarvon saamiseksi lasketaan yhteen kaikkien havaintojen arvot ja jaetaan se havaintojen lukumäärällä.

Mediaani: suuruusjärjestykseen asetettujen havaintoarvojen keskimäinen arvo, ts. ansio, jonka alittaa 50 % palkansaajista ja vastaavasti ylittää 50 % palkansaajista. Mediaani soveltuu keskiarvoa paremmin jakauman keskikohtaa mittaavaksi luvuksi, kun aineistossa on suuresti poikkeavia havaintoja.

Desiili: desiilien avulla jakauma jaetaan kymmeneen yhtä paljon tapauksia (esim. henkilöitä) sisältävään ”viipaleeseen”. Desiili ilmoittaa muuttujan arvot, joiden alapuolelle jakaumasta jää 10 %, 20 %, ..., 90 % tapauksista. Esimerkiksi 1. desiilin mukaisen ansion alittaa 10 % palkansaajista ja 9. desiilin mukaisen ansion alle jää 90 % palkansaajista.

1.3 Lait ja asetukset

Tiedonantamisvelvollisuus perustuu tilastolakiin (280/2004). Tilastotarkoituksiin kerättävät tiedot ovat lain mukaan salassa pidettäviä. Tilastokeskus käyttää tietoja tilastojen laatimiseen ja tutkimukseen. Tilastokeskus voi luovuttaa tietoja ainoastaan tieteellisiä tutkimuksia ja tilastollisia selvityksiä varten siten, että aineistoista on poistettu tiedot, joiden avulla yksittäinen henkilö tai yritys olisi mahdollista tunnistaa. Tietojen käsittelyyn tilastoja tuottaessa sovelletaan tilastolain lisäksi henkilötietolakia sekä lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta. Tietosuojavaatimukset rajaavat sen, mitä tietoja voidaan kerätä, miten tietoja voidaan käsitellä ja missä muodossa julkaista.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1 Tutkimus- ja otoskehikko ja otos

Työnantajajärjestöt keräävät palkkatilastojen perustiedot omilta jäsenyrityksiltään. Tilastokeskus täydentää tietoja järjestäytymättömiä yrityksiä koskevalla otoksella.

Tilastokeskuksen omaa tiedustelua varten yritysrekisterin palvelutietokannasta poimitaan aktiiviset yritykset (ml. liikelaitokset ja seurakunnat), joilla on palkattua henkilökuntaa vähintään yksi palkansaaja. Tutkimuskehikon ulkopuolelle rajataan sektoriluokituksen mukaan seuraavat sektoriluokat: valtionhallinto, paikallishallinto, kunnat, kuntayhtymät, Ahvenanmaan maakuntahallinto, kansainväliset järjestöt ja kotitaloudet. Tutkimuskehikkoon viedään myös tieto yrityksen järjestäytyneisyydestä, mikäli yritys on työnantajajärjestön jäsenyritys. Tutkimuskehikosta muodostetaan yksityisen sektorin tutkimuskehikko rajaamalla pois yritykset, joiden toimiala on maa-, metsä- tai kalatalous, joiden palveluksessa on vähemmän kuin viisi palkansaajaa tai joiden kotipaikka sijoittuu Ahvenanmaan maakuntaan.

Yksityisen sektorin tutkimuskehikosta muodostetaan otoskehikko, johon poimitaan otostoimialoilla toimivat yritykset. Otostoimialat määrittyvät peittävyystarkastelun kautta. Peittävyystarkastelussa määritellään korkean järjestäytymisasteen toimialat, joissa työnantajajärjestöjen palkansaajien osuus koko toimialalla on noin 75 % tai enemmän. Näiltä toimialoilta Tilastokeskus ei poimi otosta. Peittävyystarkastelu ja ositteiden muodostus tehdään viiden vuoden välein otosuudistuksen yhteydessä. Viimeisin otosuudistus on tehty vuonna 2005.

Otantamenetelmänä käytetään ositettua yksinkertaista satunnaisotantaa palauttamatta. Poimintayksikkönä on yritys ja poimintaperusteina ovat toimiala ja yrityksen kokoluokka. Estimointia ja oman otoksen poimimista varten yrityksille muodostetaan ositetieto. Otantaositteiden muodostuksen lähtökohtana on yrityksen toimiala ja kokoluokka. Samankaltaista toimintaa pyritään viemään samaan ositteeseen. Otoksessa ositteen poimintatodennäköisyys vaihtelee toimialoittain.

Työnantajajärjestöjen keräämässä palkka-aineistossa vuonna 2008 oli noin 9 370 yrityksen ansiotiedot. Järjestäytymättömien yritysten otokseen poimittiin 2 989 yritystä. Näiden otosyritysten palveluksessa oli

otoskehikon mukaan runsaat 93 450 palkansaajaa. Tiedusteluun vastasi noin 75 prosenttia otoksessa olleista yrityksistä.

2.2 Estimointi

Otoksella kerätyt ja työnantajaliitoista saadut palkkatiedot eivät kuvaa vielä sellaisenaan koko yksityistä sektoria. Otoksesta ja vastauskadosta johtuen tiedot koko sektorin tasolla ovat vinoutuneet, sillä esimerkiksi pienten ja järjestäytymättömien yritysten tiedoista osa jää saamatta. Tästä syystä yksityisen sektorin palkkatiedot korotetaan perusjoukon tasolle käyttämällä Särndalin suhde-estimaattoria. Suhde-estimaattori antaa suuremman painon niiden yritysten lukumäärä- ja ansiotiedoille, joiden ositteissa vastauskato henkilökuntamäärällä mitattuna on suurinta ja/tai joissa otokseen poimitaan pieni osa yrityksistä.

Estimointi suoritetaan kahdessa osassa: järjestäytyneiden yritysten estimointikehikko ja otostoimialojen järjestäytymättömien yritysten estimointikehikko estimoidaan erikseen ositekohtaisesti. Järjestäytyminen määritetään tilastoajankohdan mukaisesti. Koska tutkimuskehikko poimitaan ennen tilastoajankohtaa, järjestäytyneisiin yrityksiin lisätään ne alkuperäisessä kehikossa järjestäytymättömiksi luetut yritykset, joiden palkkatiedot sisältyvät työnantajajärjestöjen keräämään aineistoon. Tutkimuskehikkoon lisätyistä uusista yrityksistä, joiden palveluksessa oli vähintään viisi palkansaajaa, muodostettiin oma jälkiosite. Tämän ositteen korotuskertoimeksi määritetään 1.

3 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskuksen perustiedot on kerätty otoksen avulla ja niihin sisältyy jonkin verran satunnaisvirhettä. Tilastokeskuksen otoksessa vastaajayritysten vaihtuvuus vuosittain aiheuttaa jossain määrin ansiotason heiluvuutta. Ansiotietoihin sisältyvä virhe on kuitenkin niin vähäinen, että tietojen voidaan katsoa kuvaavan hyvin yksityisen sektorin palkansaajien ansiotasoa.

4 Julkaisun tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yksityisen sektorin palkkatilastot laaditaan vuosittain. Tilastovuoden tiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavana vuonna Tilastokeskuksen kotisivujen Tuorein tilasto -palvelussa.

5 Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastokeskuksen kotisivuilla osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/til/pal.html> on julkaistu taulukot yksityisen sektorin palkoista ammattiluokituksen ja koulutuksen mukaan. Kotisivuilta löytyvät myös tiedustelujen täyttöohjeet, lomakkeet ja käytetyt ammattinimikkeistöt. Yksityisen sektorin palkkatilastojen tuotannossa käytettävät metatiedot ovat saatavissa palkkatilastoista.

Julkaistu on tilattavissa osoitteesta:

Tilastokeskus, myyntipalvelu, PL 4C, 00022 Tilastokeskus

Puh. (09) 1734 2011

Faxi: (09) 1734 2500

myynti@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2008 tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2007 tietoihin nähden. Tietojen vertailtavuuteen voi vaikuttaa hieman Elinkeinoelämän keskusliiton kuukausipalkkatiedustelussa 2008 toteutetut muutokset.

Tilaston otos uudistetaan säännöllisin väliajoin. Vuoden 2005 tilastoon tehtiin otos- ja menetelmä uudistus, joten tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden. Tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat myös vuoden 2005 tilastoon tehty työnantajilta saadun aineiston korotus ja osa-aikaisuus käsitteen muutos.

Säännöllisen työajan ansio on julkaistu vuoteen 2003 saakka tulospalkkioiden kanssa ja sen jälkeen ilman tulospalkkioita.

7 Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yksityisen sektorin palkkatiedot perustuvat sekä työnantajajärjestöjen jäsenyritysten että Tilastokeskuksen oman otosaineiston tietoihin. Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) julkaisee vuosittain palkkatilastokatsauksen jäsenyritystensä palkoista. Mahdolliset erot EK:n ja Tilastokeskuksen tiedoissa johtuvat tilaston peittävydestä ja käytetyistä menetelmistä.

Palkkarakennetilasto julkaisee vuosittain palkkatietoja sekä yksityiseltä että julkiselta sektorilta. Palkkarakennetilastossa eri sektorien ja palkkausmuotojen (kuukausi- ja tuntipalkkaiset) väliset tiedot ovat vertailukelpoiset.

Ansiotasoindeksi kuvaa palkkojen kehitystä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Yksityisen sektorin lukumäärä- ja ansiotietoja on saatavissa myös työssäkäyntitilastosta. Ansiokäsitteenä on valtion veronalaiset tulot vuodessa.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Palkat ja työvoimakustannukset 2009

Lisätietoja

Paula Hänninen (09) 1734 3491
Aino Mustonen (09) 1734 2608
Vastaava tilastojohtaja:
Kari Molnar

palkat.yksityinen@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: *www.tilastokeskus.fi/palaute*

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3916 (pdf)
ISBN 978-952-244-129-4 (pdf)